

Aan Bestuur van de MRA
Van Marja Ruigrok, Robbert Berkhout
Onderwerp Verzoek om bijdrage uit MRA aanjaagbudget voor het opschalen van het circulaire gordijnenproject van de gemeente Hilversum en daarmee voor het stimuleren van de totstandkoming van circulaire textielketens in de MRA.
Datum 4 juli 2025

Gevraagde beslissing:

Instemmen met het beschikbaar stellen van € 58.000 vanuit het MRA aanjaagbudget voor:

1. het ondersteunen van gemeenten bij het opzetten van een circulair gordijnenproject zoals dat in Hilversum bestaat voor mensen in energiearmoede (spoor 1);
2. het monitoren van de brede welvaartseffecten daarvan (spoor 2);
3. het formuleren van een plan om de opschaling van het circulaire gordijnenproject - met inzet van marktpartijen uit de textielsector en ROM InWest -te gebruiken als katalysator voor de totstandkoming van circulaire ketens in de MRA (spoor 3).

Waarop is aanvraag gericht?

Al geruime tijd loopt in Hilversum een project, waarbij gordijnen gemaakt uit reststoffen worden opgehangen bij bewoners die te maken hebben met energiearmoede. Dit project wordt mede gefinancierd met middelen vanuit de SPUK Energiearmoede. De eerste ervaringen wijzen erop dat het project positieve effecten heeft op meerdere aspecten van de brede welvaart.

Geïnspireerd door het succes van de Hilversumse aanpak hebben inmiddels ruim 20 MRA gemeenten interesse getoond in dit project en aangegeven een vergelijkbaar project binnen hun gemeente te willen opzetten. Enkele gemeenten zijn eind 2024 gestart met pilots. Vanuit Hilversum wordt deze gemeenten steun geboden, maar de mogelijkheden daarvoor zijn (vanzelfsprekend) beperkt. Om te voorkomen dat alle gemeenten opnieuw het wiel moet uitvinden en om de nu nog vanuit de SPUK Energiearmoede resterende middelen tijdig te kunnen inzetten voor projecten in geïnteresseerde gemeenten is [spoor 1](#) van deze aanvraag daarom gericht op het kunnen bieden van steun zodat ook andere gemeenten aan de slag kunnen met een

dergelijk project. Dankzij een bijdrage van € 20.000 van het Actienetwerk GasTerug is dit spoor overigens inmiddels reeds gestart.

De ervaringen in Hilversum suggereren dat het project niet alleen leidt tot een verlaging van het energieverbruik en het beperken van de energiearmoede, maar ook tot gezondheidswinst, meer sociaal welbevinden, tot inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en versterking van lokale economische ketens. Het is belangrijk om deze effecten meer systematisch te bepalen, ook om te kunnen bepalen hoe de vervolginzet op dit soort projecten kan worden gefinancierd. Hiervoor is praktijkgericht onderzoek nodig. [Spoor 2](#) van deze aanvraag is daarop gericht.

[Spoor 3](#) van deze aanvraag is gebaseerd op de constatering dat inmiddels sprake is van een olievlek-werking van dit project. Dat uit zich bijvoorbeeld in het feit dat vele gemeenten een vergelijkbaar project willen opzetten. Dat vergroot de kans om een grotere en stabielere afzetmarkt te creëren en de kostprijs van circulaire gordijnen te verlagen. De olievlek-werking uit zich ook in het feit dat marktpartijen die actief zijn in de textielsector inzien dat een uitrol van het Hilversumse project als katalysator kan fungeren voor het aanboren van nieuwe markten (zoals circulaire gordijnen voor hotels) en het stimuleren van lokale en regionale circulaire textielketens in bredere zin.

In april heeft BrightFiber in het westelijk havengebied van Amsterdam haar deuren geopend. Brightfiber is een innovatieve textielfabriek die afgedankt, niet-herdraagbaar textiel uit de regio een tweede leven geeft als circulair garen. Deze ontwikkeling biedt een unieke kans voor het circulaire gordijnenproject. Er liggen mogelijkheden om dit circulaire garen in te zetten voor de productie van duurzame gordijnen. Samen met vooruitstrevende partners als IKEA, HEMA en Kwantum onderzoeken we hoe we deze circulaire grondstoffen kunnen verwerken tot hoogwaardige raamdecoratie. Ook lopen op dit moment al verkennende gesprekken met de tapijtindustrie in de regio Zwolle, een leverancier van afgedankte matrashoezen uit de zorg (die goed herbruikbaar zijn als isolatiemateriaal voor de gordijnen), maar bijvoorbeeld ook met Kansen voor West, Rom InWest en MVO Nederland. Bij deze gesprekken staat niet alleen de kwaliteit en prijs van de gordijnen centraal, maar ook de bredere waarde: het activeren van een circulaire keten binnen de interieurbranche.

Het is te vroeg om nu al te kunnen bepalen of, en op welke wijze, de opschaling van het circulaire gordijnenproject – met inzet van marktpartijen uit de textielsector en ROM InWest – kan gaan fungeren als katalysator voor de totstandkoming van circulaire ketens in de MRA (en wellicht ook daarbuiten). Een verkenning van die mogelijkheden is daarvoor nodig, waarbij die verkenning moet resulteren in een met

ROM InWest en MVO Nederland op te stellen plan dat concreet laat zien hoe via verbindingen met marktpartijen uit de textielsector en/of Kansen voor West deze brede doelstellingen kunnen worden gerealiseerd.

Aanpak, planning en begroting

	Op te leveren product	Kosten
Spoor 1: ondersteunen van gemeenten	1) Informatievoorziening aan gemeenten (algemeen) 2) Ondersteuning per gemeente (gemeente specifiek inventarisatie & advies, kennisoverdracht, vraagbaken)	€ 33.000 (waarvan € 20.000 t.l.v. Actienetwerk GasTerug)
Spoor 2: monitoring en effectmeting	Eindrapportage o.b.v. actieonderzoek gebaseerd op kwantitatief en kwalitatief onderzoek	€ 25.000
Spoor 3: opstellen plan voor realiseren van brede ambities m.b.t. circulair textiel	Plan dat laat zien hoe via verbindingen met marktpartijen uit de textielsector en/of Kansen voor West brede doelstellingen kunnen worden gerealiseerd	€ 20.000
Totaal aanvraag MRA Bestuur		€ 58.000

Bijlage 1: het Hilversumse circulaire gordijnenproject

Vanuit de Energiearmoede-aanpak zijn er energieKlussers in elke wijk van Hilversum aan de slag. De klussers komen bij mensen thuis en hebben een pakket van energiebesparende maatregelen die zij de bewoners kunnen aanbieden. Dit gaat van tochtstrippen, isolatiefolie tot het opmeten en ophangen van tochtwerende gordijnen.

De gemeente Hilversum constateerde echter dat de gordijnen die werden aangeboden vaak niet opgehaald en opgehangen werden bij de mensen thuis. Daarbij werden de gordijnen van nieuwe materialen geproduceerd terwijl het aanbod van afgedankte interieurstoffen aanzienlijk is. Om dit te verbeteren is het idee voor circulaire gordijnen ontstaan. De gemeente Hilversum heeft daartoe contact gezocht met 'No Waste Decoration' die van afgedankte stoffen (via lokale stof- en interieurwinkels) nieuwe, op maat gemaakte gordijnen maakt. Deze gordijnen worden vervolgens ook met behulp van een energieKlusser bij de mensen thuis opgehangen en zorgen voor een beter geïsoleerd huis. Er zijn volop aanmeldingen voor dit project en de reacties zijn positief.

Het volgende plaatje omschrijft de huidige (productie)keten van het circulaire gordijnenproject. Van opdracht van de klant tot opgehangen, isolerende gordijnen.

Opdracht door klant. De gemeente doet dit door inwoners die in aanmerking te komen te voorzien van gordijnen, zodat de doortocht in de koude wintermaanden minder is. Het project, dat wordt gefinancierd uit de SPUK middelen voor energiearmoede, begint om huishoudens die in aanmerking komen, vanuit de gemeente aan te geven. En te bevragen of zij gebruik willen maken.

Materialen verzamelen. In de huidige werkwijze is dit gericht op het vinden van restpartijen textiel vanuit maakprocessen. In de beoogde situatie wordt hierbij de samenwerking gezocht met regionale partijen. Doelstelling is gericht op het maken van materiaal voor gordijnen vanuit niet-herdraagbaar huishoudelijk textiel. Een afvalstroom die op dit moment niet of moeilijk verwerkbaar is. Vanuit de MRA past dit bij het opschalen van recyclecapaciteit.

Productspecificatie/bezoek inwoners. In de productspecificatie liggen mogelijkheden om te werken met enkele kleuren/patronen. Regionale afstemming is daarbij noodzakelijk, waarbij de huidige ervaringen meegenomen worden (mensen willen wat te kiezen hebben, anders nemen ze het niet af). Het bezoeken van de inwoners is een gemeente-specifieke activiteit.

Naaiatelier. In de huidige situatie wordt dit met lokale makers opgepakt. In de toekomstige situatie willen we onderzoeken wat hierbij op regionale schaal mogelijk is. Er zijn verschillende initiatieven in Amsterdam (Makers Unite, Brightfiber Textiles) die hier een rol kunnen spelen. Eventueel kunnen we ook werken op basis van een basis-werkinstructie voor lokale makers.

Installatie/oplevering. Betreft een gemeente-specifieke activiteit.

Opgehangen, isolerende gordijnen. Heerlijk!

Succesfactoren

Er zijn meerdere succesfactoren voor dit project aan te wijzen:

- Bereikbaarheid doelgroep - Hilversum zet actief in op het minimaliseren van energiearmoede door de inzet van Energieklussers in elke wijk (bijlage 2). Via dit netwerk is de doelgroep in beeld en goed bereikbaar.
- Ontzorgen - elk gordijn is – met inzet van de Energieklusser – opgehangen bij de mensen thuis. Zij hoeven niet zelf aan de slag met opmeten en gordijnrails ophangen.
- Waardering - inwoners voelen zich gezien dankzij de gekregen gordijnen. In sommige gevallen neemt ook de privacy toe wat een positief effect heeft op het welzijn van de inwoners.
- Lokale ondernemers - waar mogelijk wordt samengewerkt met lokale ondernemers.
- Circulair produceren - de gordijnen, inclusief de isolerende stoffen, worden gemaakt van restpartijen en producten die hergebruikt kunnen worden.
- Vermindering energiegebruik & afname hittestress - de gordijnen isoleren in de winter en in de zomer. Het energiegebruik neemt in beide gevallen af.